

(Nad)używanie leków i suplementów diety wśród osób starszych

Emilia Błeszyńska¹, Zbigniew Gaciong², Kacper Jagiełło¹, Małgorzata Sznitowska¹, Katarzyna Wieczorowska-Tobiś³, Łukasz Wierucki¹, Karol Wierzba¹, Andrzej Więcek⁴, Sonia Woch¹, Tomasz Zdrojewski¹ (kolejność alfabetyczna)

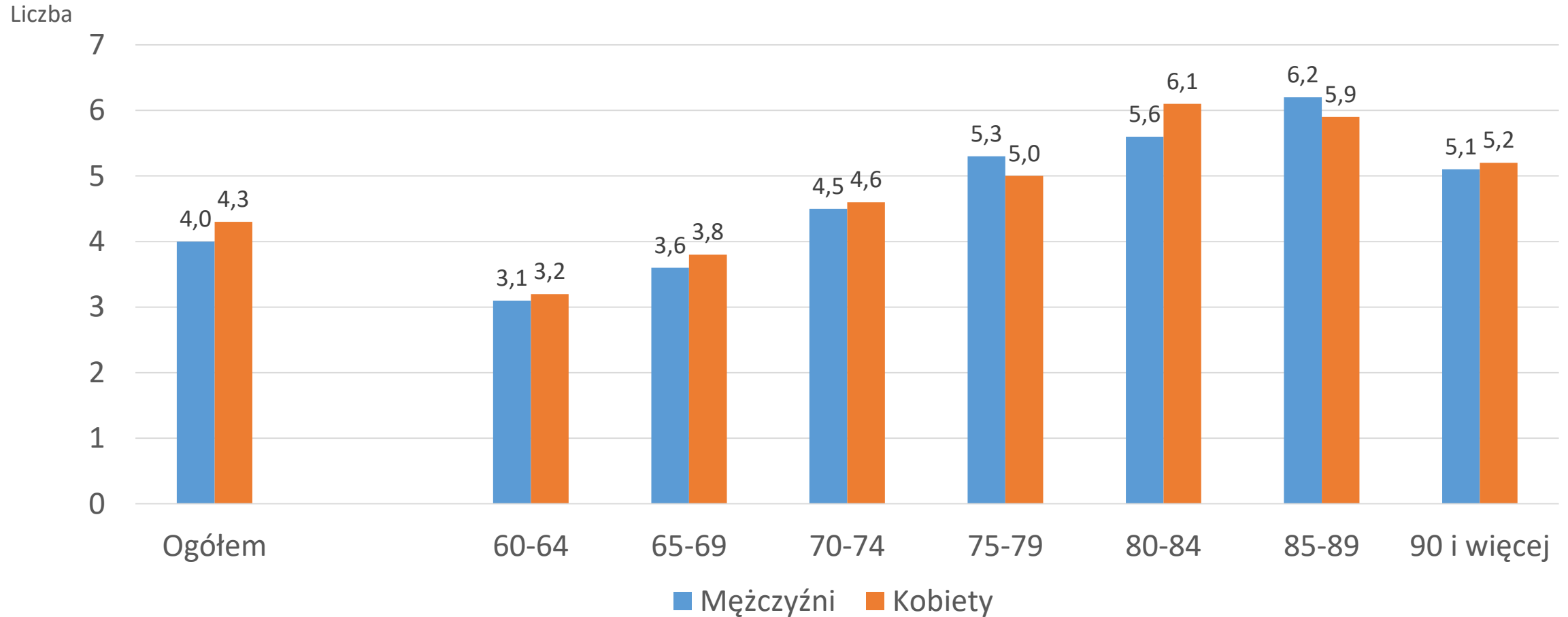
1. *Gdański Uniwersytet Medyczny*
2. *Warszawski Uniwersytet Medyczny*
3. *Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu*
4. *Śląski Uniwersytet Medyczny*

Metodologia

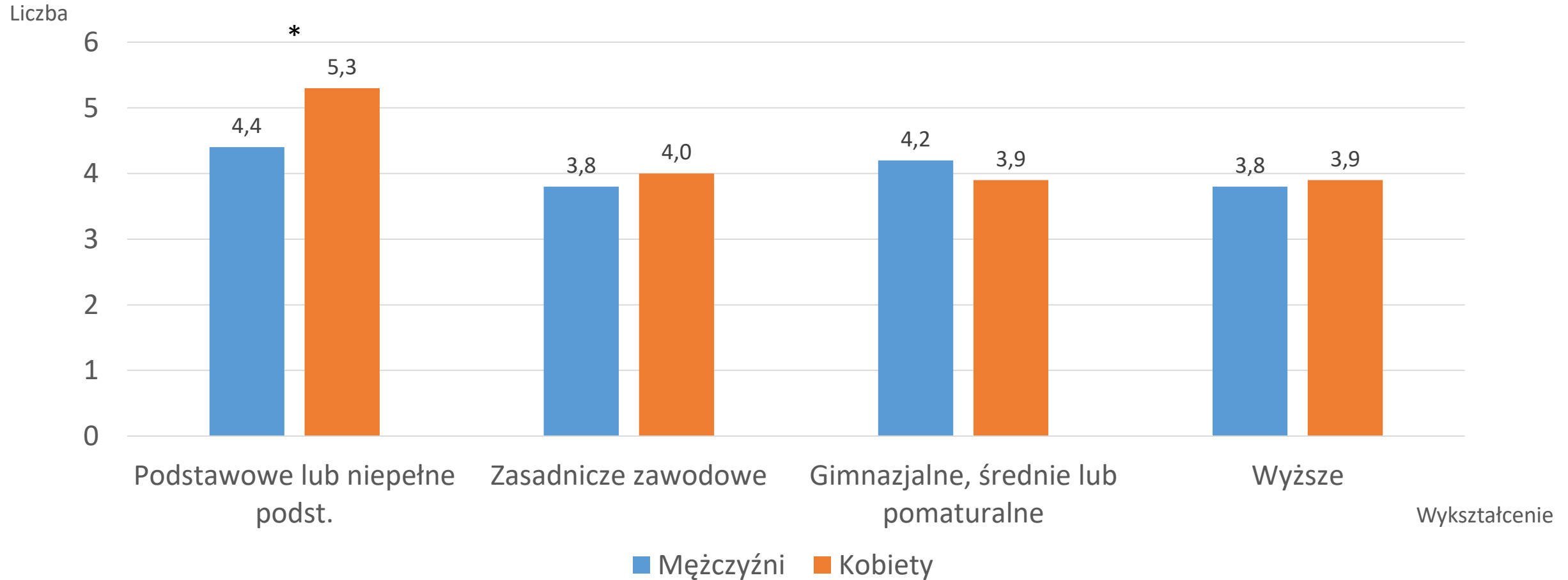
Kwestionariuszowa ocena przyjmowania leków, witamin, suplementów diety, preparatów odżywczych w ostatnich dwóch tygodniach. Jeśli było możliwe na podstawie opakowań preparatów.

- nazwa handlowa,
- postać,
- dawka jednorazowa,
- ilość dawek dziennie,
- ilość dawek w tygodniu,
- kto zalecił stosowanie.

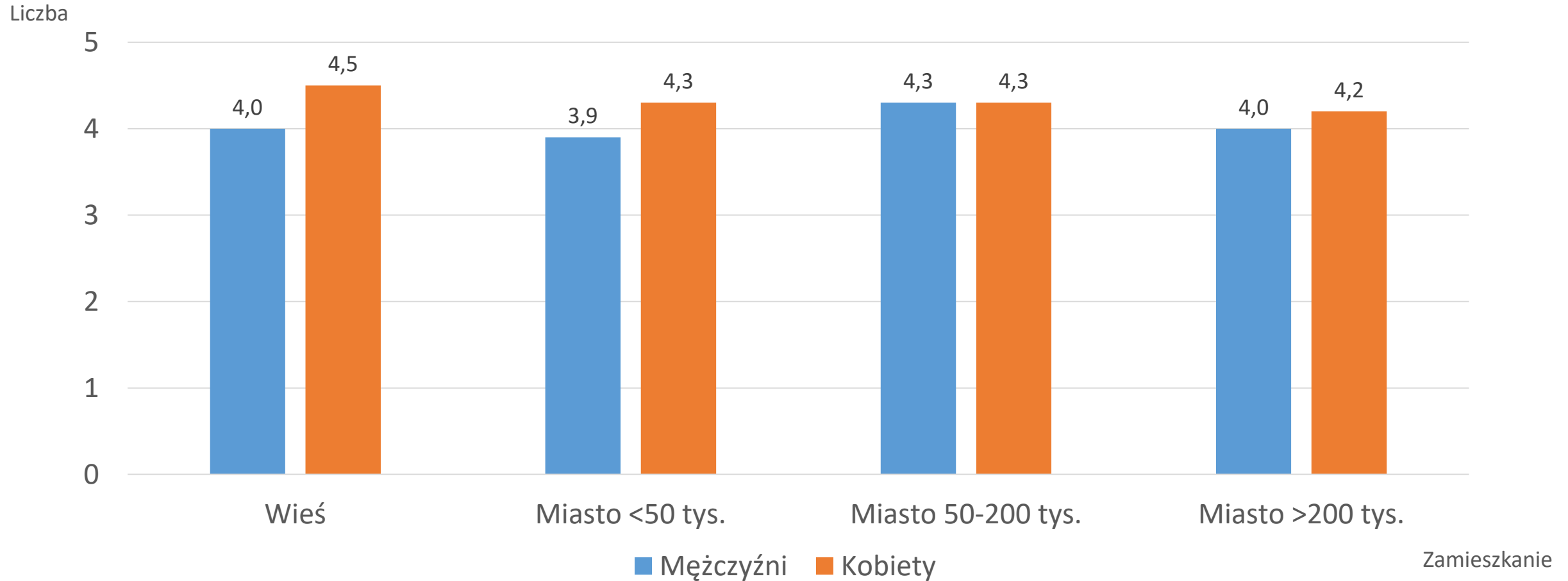
Średnia liczba przyjmowanych substancji aktywnych leków na receptę (Rp) w zależności od płci i wieku

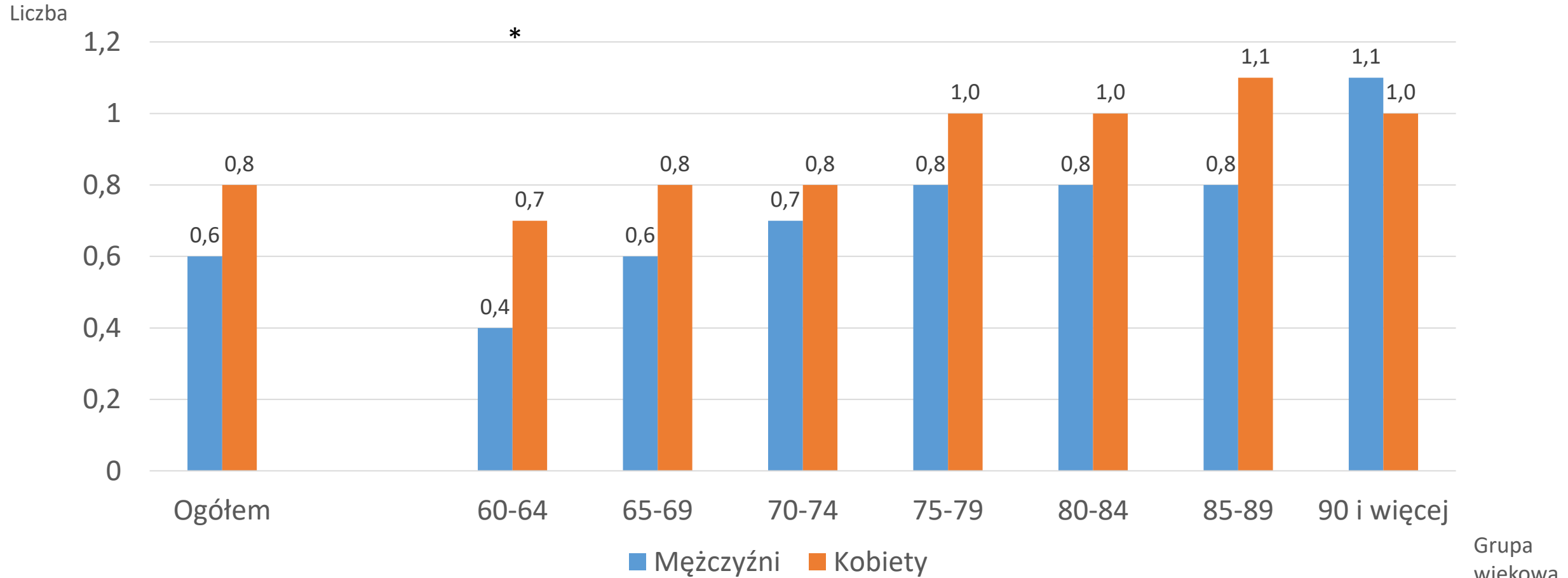
Średnia liczba przyjmowanych substancji aktywnych leków na receptę (Rp) w zależności od płci i wykształcenia

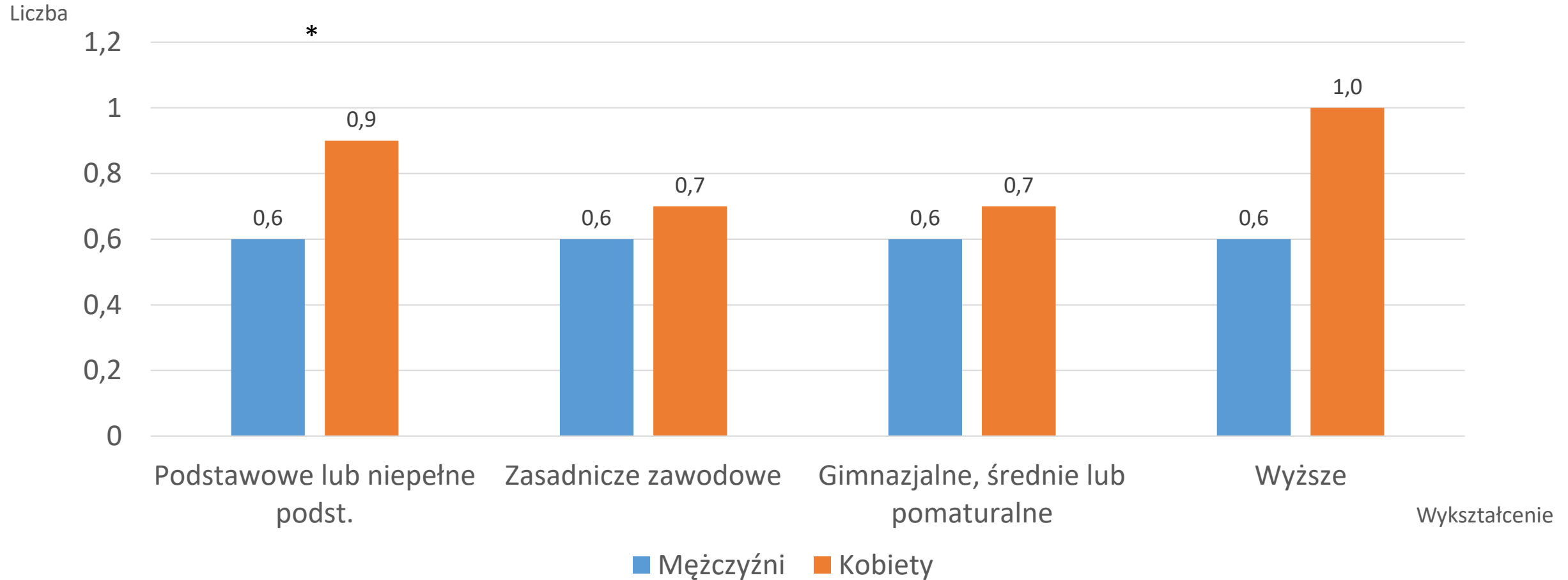
Średnia liczba przyjmowanych substancji aktywnych leków na receptę (Rp) w zależności od płci i miejsca zamieszkania

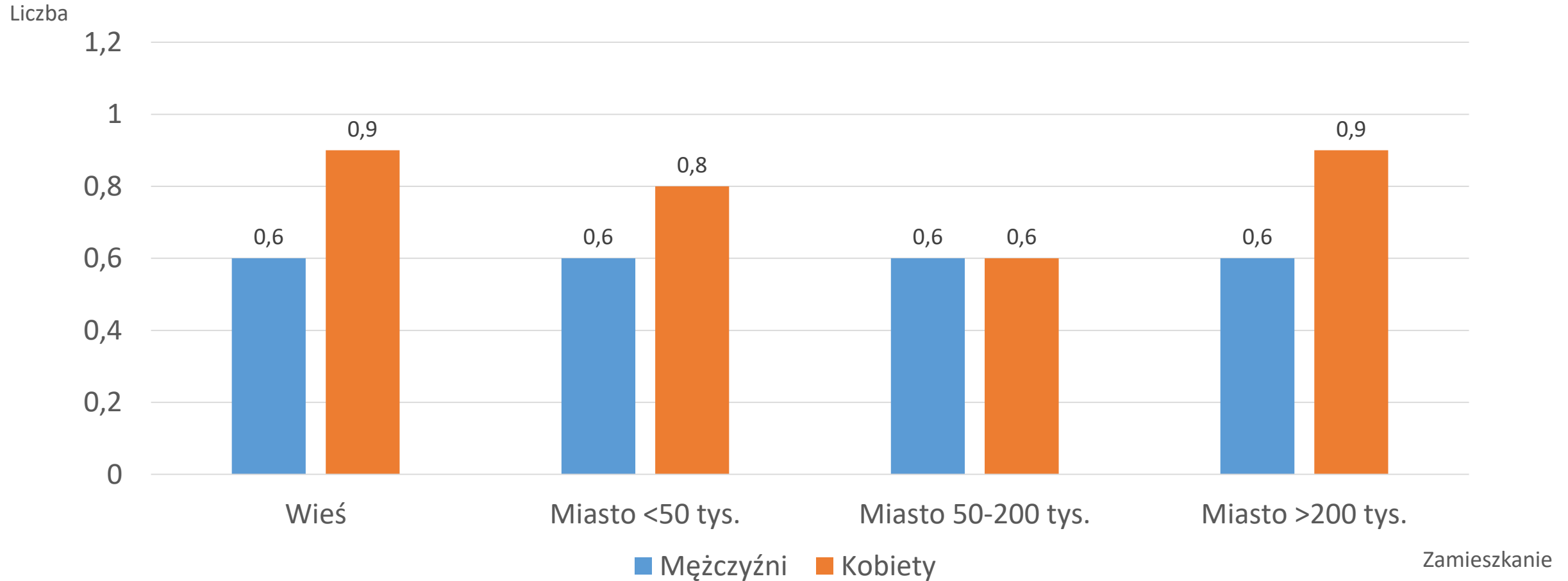
Średnia liczba przyjmowanych substancji aktywnych leków dostępnych bez recepty (OTC) w zależności od płci i wieku

Średnia liczba przyjmowanych substancji aktywnych leków dostępnych bez recepty (OTC) w zależności od płci i wykształcenia

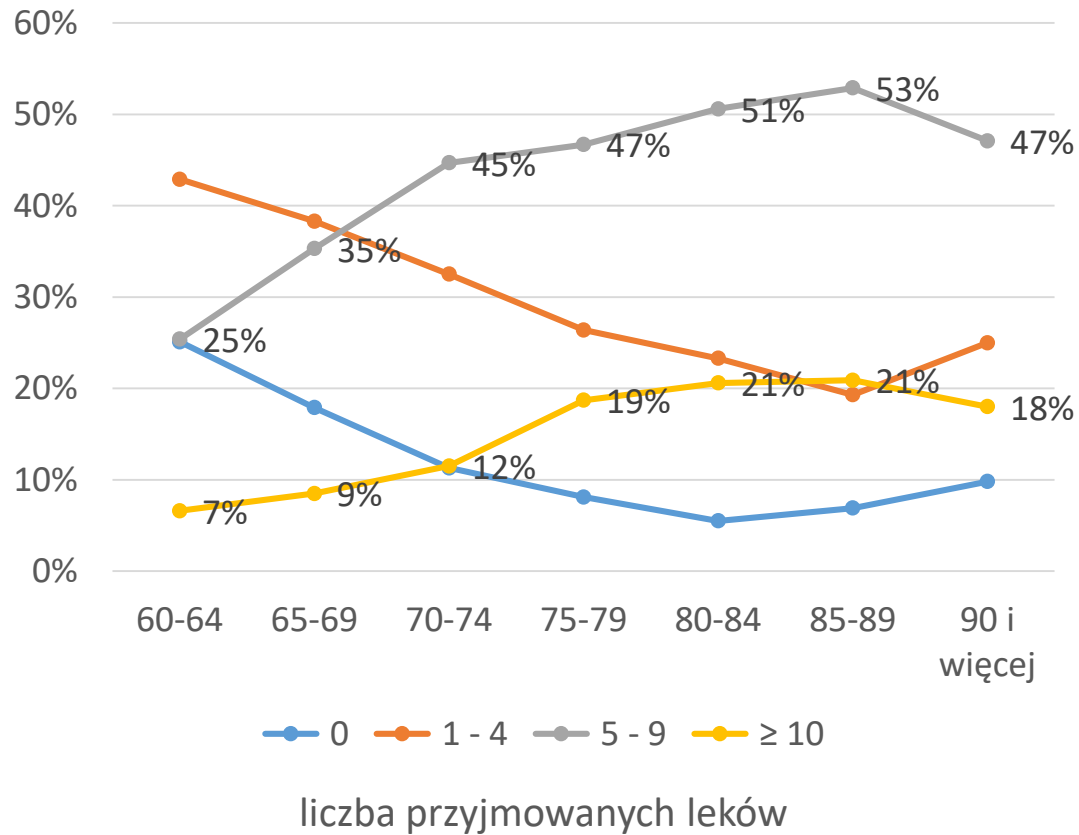

Średnia liczba przyjmowanych substancji aktywnych leków bez recepty (OTC) w zależności od płci i miejsca zamieszkania

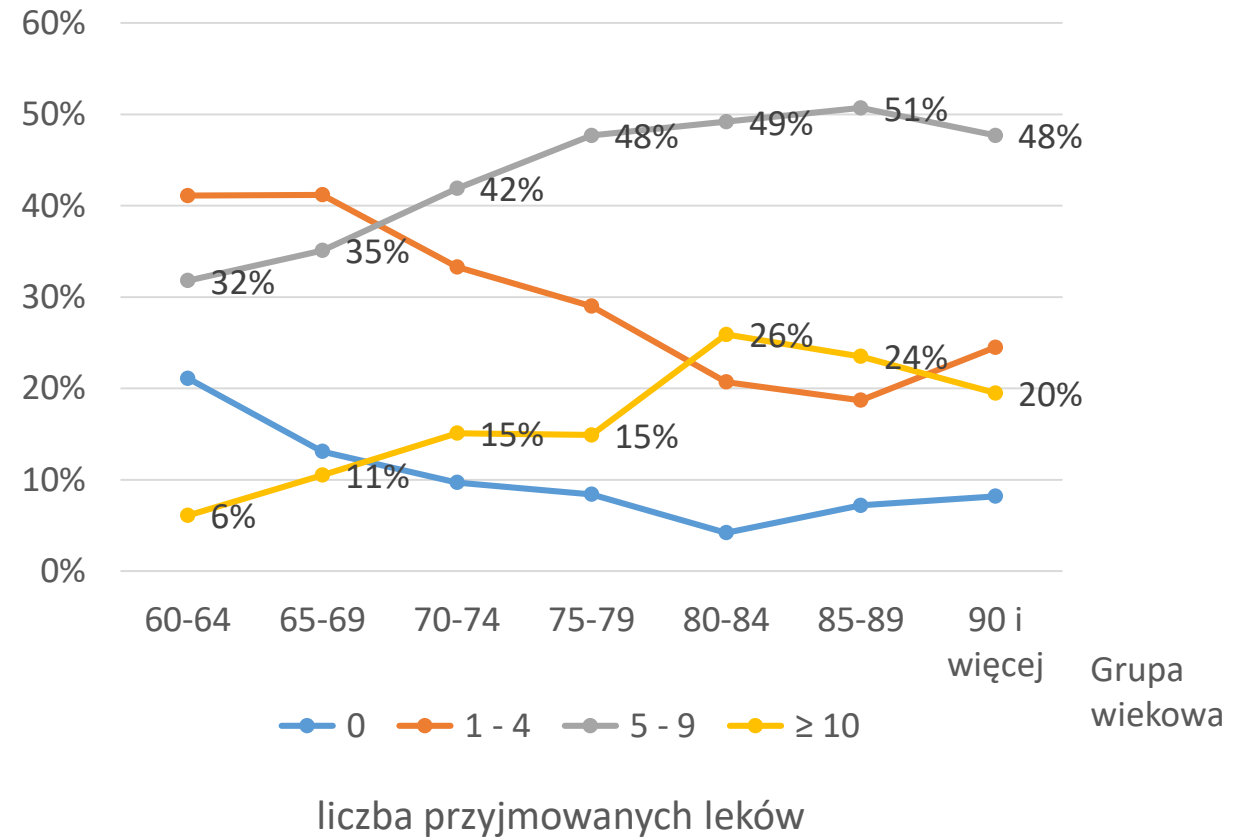

Odsetek osób w grupach wiekowych w zależności od liczby przyjmowanych leków Rp i OTC łącznie

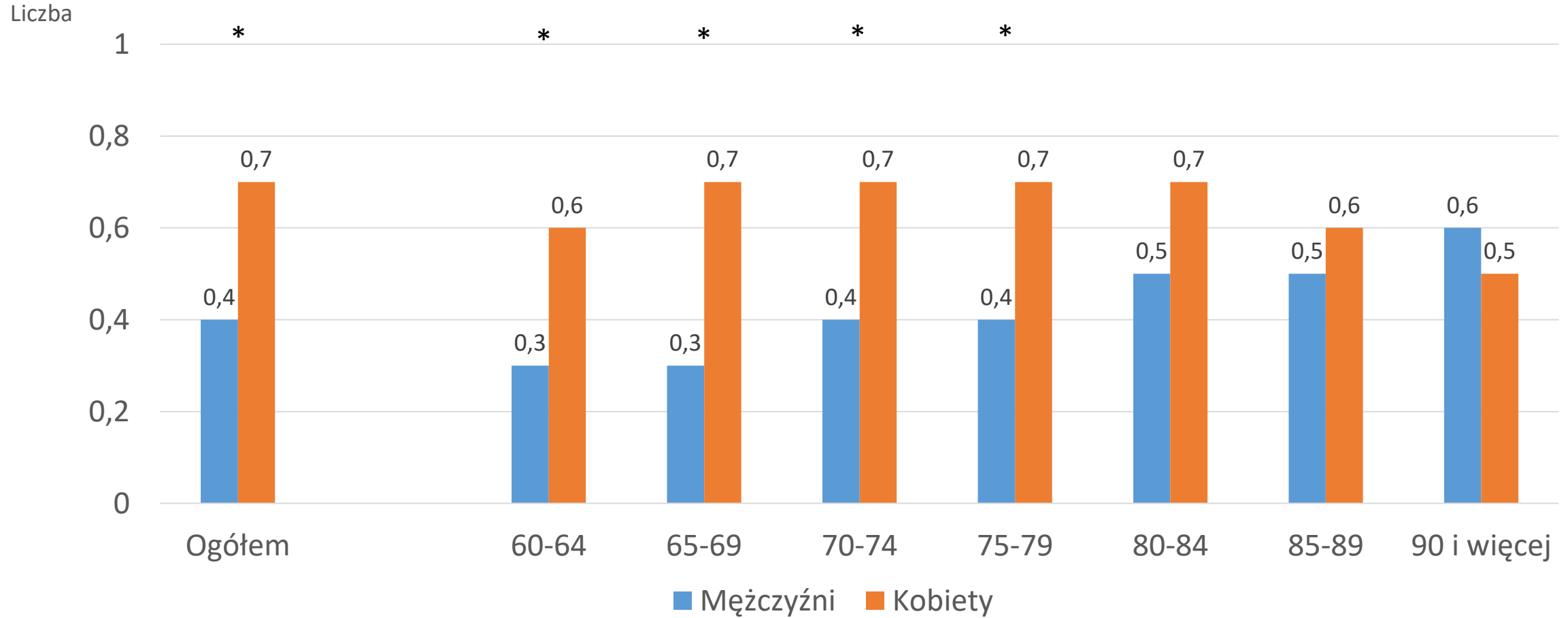
Mężczyźni

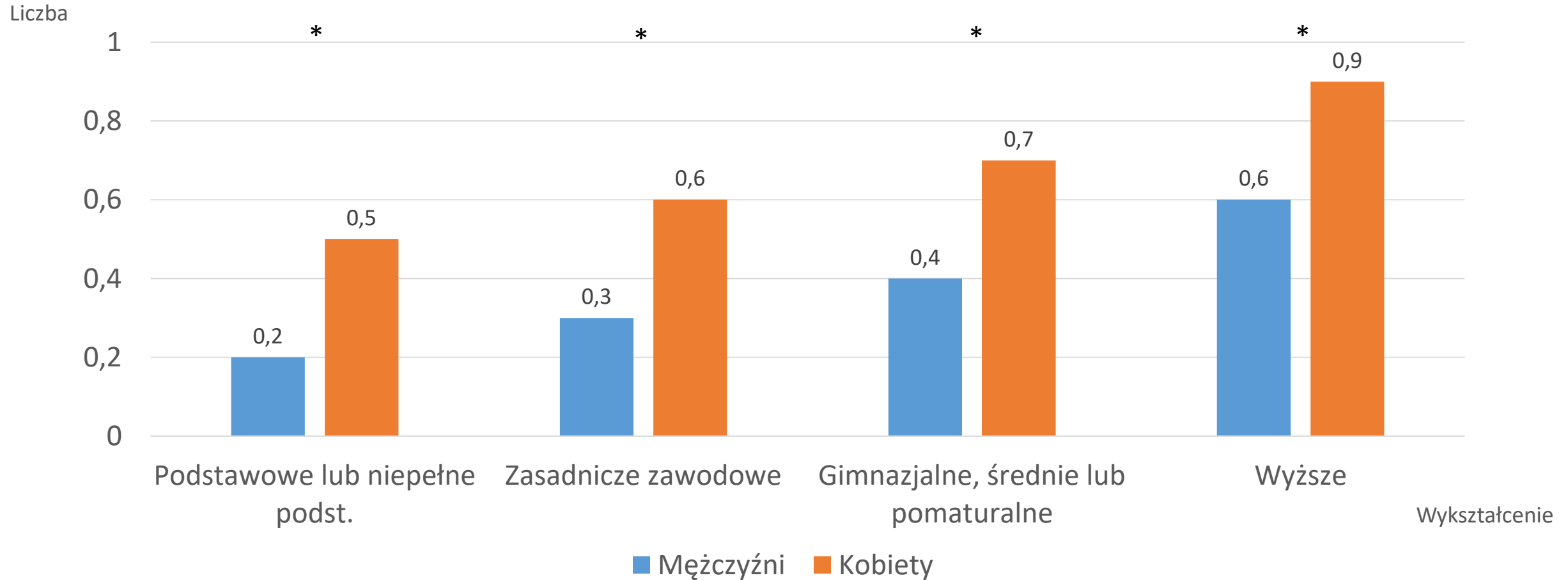
Kobiety

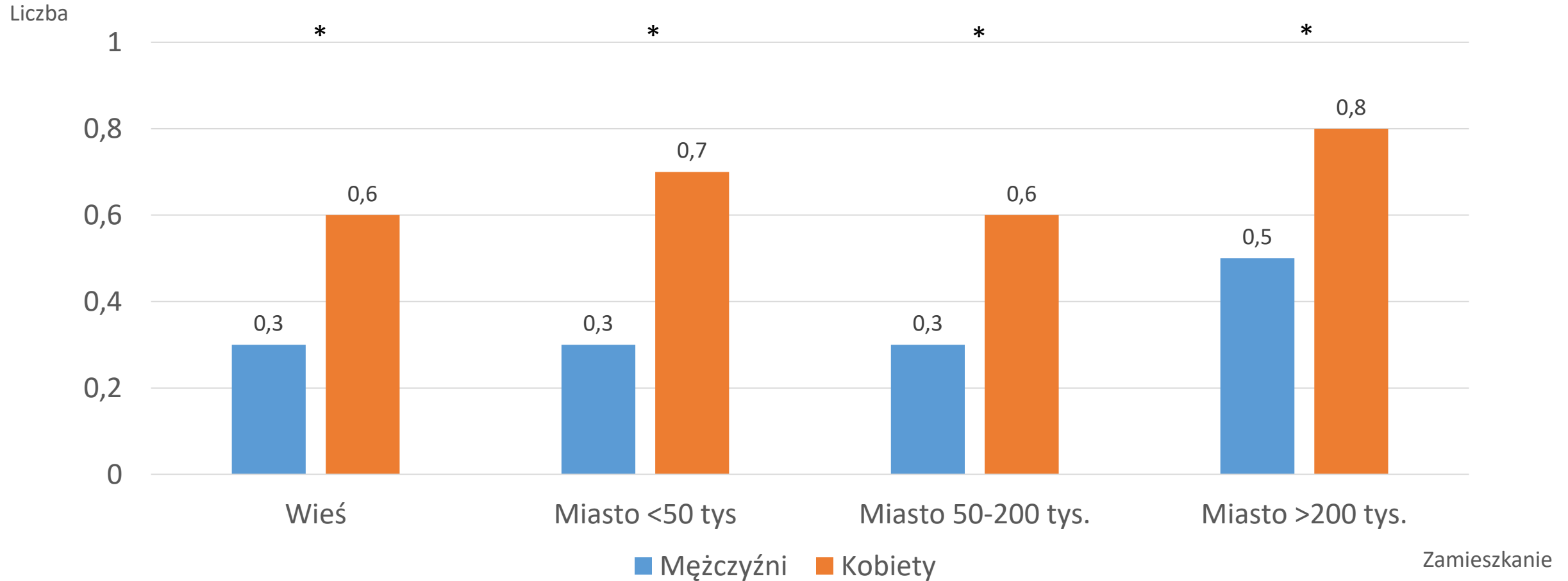
Średnia liczba przyjmowanych suplementów diety w zależności od płci i wieku

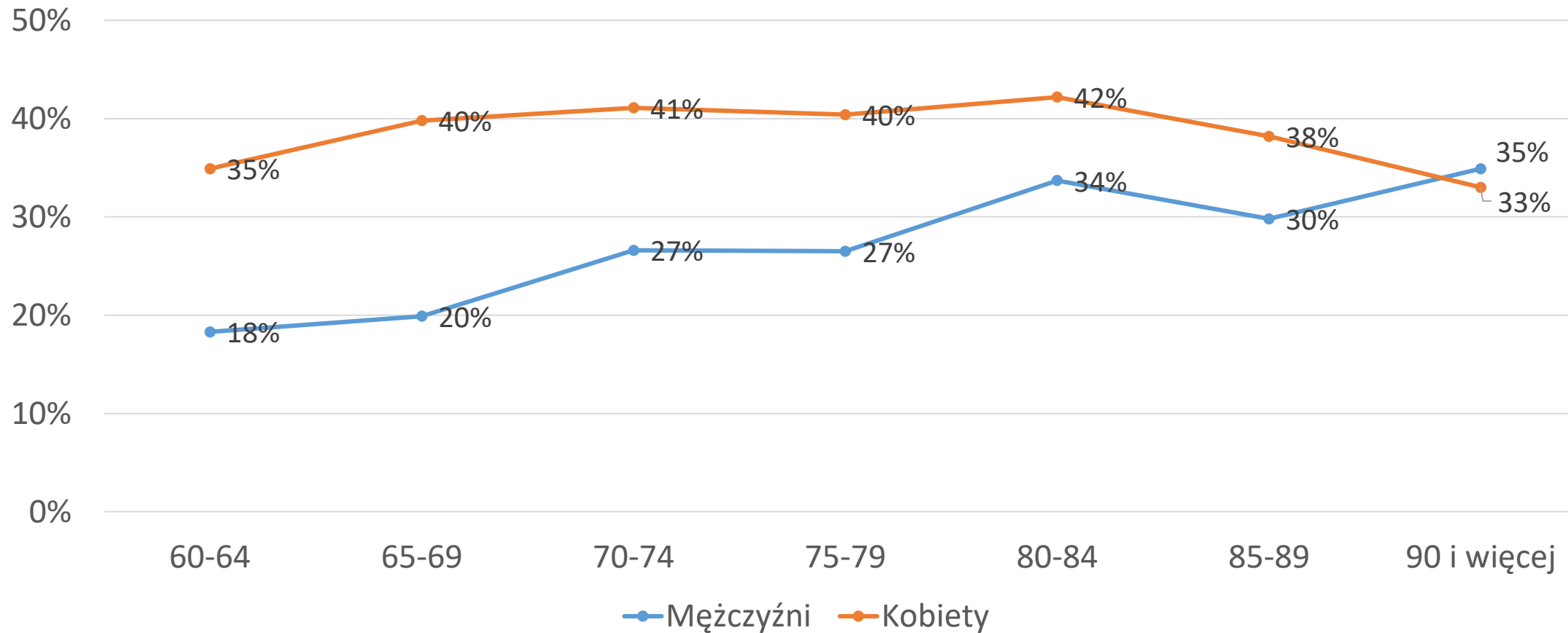
Średnia liczba przyjmowanych suplementów diety w zależności od płci i wykształcenia

Średnia liczba przyjmowanych suplementów diety w zależności od płci i miejsca zamieszkania

Odsetek osób przyjmujących suplementy diety w zależności od płci i wieku

Podsumowanie wyników

- Średnia liczba leków Rp, OTC i suplementów diety była wyższa u kobiet
- Średnia liczba przyjmowanych substancji czynnych leków Rp i OTC rośnie wraz z wiekiem i zależy od miejsca zamieszkania oraz wykształcenia
- Średnia liczba przyjmowanych suplementów diety rośnie wraz z wiekiem jedynie u mężczyzn
- Średnia liczba przyjmowanych suplementów diety od miejsca zamieszkania oraz wykształcenia

Wnioski i rekomendacje

Częstość polifarmakoterapii dotyczy co drugiej osoby >60 r.ż., co może prowadzić do polipragmazji i związanych z nią konsekwencji zdrowotnych.

Konieczne jest:

- ✓ prowadzenie kampanii informacyjnej i szkoleń lekarzy zwracających uwagę na fakt, że nie zawsze „więcej znaczy lepiej”;
- ✓ weryfikacja listy przyjmowanych leków (najlepiej przez lekarza POZ) w oparciu o kryteria wskazujące na leki, których należy unikać u pacjentów geriatrycznych;
- ✓ wdrożenie kompleksowych systemowych rozwiązań w ramach opieki farmaceutycznej oraz POZ poprzez odpowiednie narzędzia prawne i organizacyjne (np. informatyczne łączące wystawianie i realizacji recept i analizujące potencjalne niepożądane interakcje pomiędzy lekami).

Wnioski i rekomendacje

Częstość stosowania leków OTC i suplementów diety jest znaczna i może istotnie wpływać na podstawową farmakoterapię zalecaną przez lekarza.

Należy:

- ✓ prowadzić kampanie edukacyjne mające na celu zmniejszenie częstości sięgania samodzielnie bez konsultacji po suplementy i leki OTC;
- ✓ rozważyć wprowadzenie rozwiązań ograniczających stosowanie leków OTC i suplementów (np. poprzez ograniczenie reklamy, zmniejszenie dostępności itp.).